

ජිනාන් ටිදුළුගේ

පසුගිය 18 වෙනිදා ස්කට් සංවිධානයේ රසවතුන් විසින් පාසා සංවිධානය කරනු ලබන රසකලයේ නම් සාහිත්‍යයන්ගේ කොටසක් සහභාගි වන ලෙස එහි මුලික සංවිධාන කටයුතු භාරදී සිටි රෝනණා කරුණාරත්න නම් සංවේදී කලා ශිල්පියා රසවතා මට ආරාධනා කළේ ය. රෝනණා සොයුරාට අවශ්‍ය වූයේ වාද බයිලා වැඩසටහනක් ඉදිරිපත් කරමින් රැස්වී සිටින රසවතුන්ට ලංකාවේ බයිලා කලාව ගැන කෙටි හැඳින්වීමක් කිරීමටයි. ලංකාවේ වාද බයිලා කලාව ගැන තොරතුරු රාශියක් ම එකතු කොට ඇති බැවින් ඒ පිළිබඳ ප්‍රැච් කථිතාවක් සකසා ඉදිරිපත් කළෙමි. එහි පිටි බොහෝ දෙනෙක් එය ඇඟයීමට ලක්කල බැවින් සත්‍යය අපේ රසවතුන්ට දැන ගැනීම පිණිස මෙසේ ඒ කතාව ලියමින් ලෙස ඉදිරිපත් කළෙමි. කවද මිනිසුන් මා අමතා මා දීමෙන් කල සමහරි සොයුරුන්ට රෝනිති සොයුරුන්ට ස්තූතිවන්ත වෙමි.

පළමුව මුද්‍රණය කළේ පළමුව දෙමළුවියන්ටයි තුන්වනුව සංකීර්ණයයි මම අපේ බයිලා කියන්නෙයි

ගිම සිසිලෙන් හැපී හැපී හොඳ රාගයෙන් හැපී හැපී අද සැසවී දේවී පේවී හද හොටා ඒවී එවී

බයිලා කලාවේ ඇති තතු මඔබ කියන්නට මට අවසර දුන්නේ රෝනණා මැතිනිද මේ සැබව් ආශ්‍රයෙන්ම...

රසය ආත්මය කොට ගත් වැඩිය කවියයි එසේත් නැති නම් රසවත් වැඩිය කවියයි. ඒරිතට අනුව ලියවුන වැඩි පදය ලෙස සලකන කල විරිද හා බයිලා ද කවිය ගනනට ලා සැලකිය හැකිය.

බයිලා යනු කවියෙක්ද සංගීතයෙක්ද සංකලනය වී උපදින සුවිශේෂී කලාවක් ලෙස ගතහැකිය. එක් යුගයක් බයිලාව ඉතා ජනප්‍රියව තිබුනු බව අපි දන්නවා. බයිලාව විවිධ අයුරින් පනවුණු වි තිබුනත් එය බොහෝ රටවලට වඩාත් ලක්වී ඇති බවක් පෙනේ... එබැවින් අප බයිලා කලාවේ ආරම්භය ඉතිහාසවල විරිතමාන තත්වය ගැන මඳක් අවධානය යොමු කළමු...

බයිලාවද සාහිත්‍ය ගනනට වැටේ. ඒ මන්ද යත් එය සංගීතය ඇසුරු කරගත් කලාවකි. බයිලාව විවිධ රාග හා විරිත් අනුව කියන බැවින්ද බයිලාව ගොසෙක් රසවත් උද්දීපනය වන අයුරින් ගායනා කරන හෙයින්ද අසන්නාට රසාස්වාදයක් ලබා දෙන බැවින්ද එය කලාවේ කොටසක් ලෙස දැක්වීම උචිත නොවන්නේද ?

බයිලා ඉතිහාසය ගැන කතා කරන විට අපට පෙනී යන දෙයක් නම් බයිලාව අයිති වන්නේ පෘතුගීසීන්ට බවය. වර්ෂ 1505 ලංකාවට සේන්දු වුනු පෘතුගීසීන් ගේ ලැබුනු බොහෝ දේ අතර බයිලාවද එකකි. පෘතුගීසී සෘජුදාලුවෝ ඔවුන්ගේ බලකොටු තුළ ගොසෙක් වාදය භාණ්ඩ වශයෙන් බයිලා ගැනීමෙන් හා විවිධ හැටුම් අංග සමගින් විනෝද වුන. එමගින් බයිලාව ගැන අවබෝධයක් සිංහලයන්ට ලැබුණි. මුල් අවදියේදී ලාංකිකයන් පෘතුගීසීන්ගේ බයිලා ගායනය අනුගමනය කල බව ඉතිහාසයේ සඳහන් වේ. බයිලා කලාව ගැන සොයා බැලීමේදී එය කොටස් හතරකට බෙදා දැක්විය හැක.

පළමු යුගය -

පෘතුගීසීන් ලංකාවට පැමිණි පසු ඔවුන් විසින් ගායනා කරන ලද බයිලා

උදා:-
උයිය මෙහින් ඉන්නි කිපු විසුන්
බෙමේ කෘඩී අබිලි බාසු කොරොන්දිනා සොන්
ඇර ඇලද එවුර් මේමා හස්තික පිය කාද
පලනා පස නම් මේමා තුදුස් තන්ක රුදු
මැරු ලියලො මොකාර් ආදම් ලිලෙයි ලා
ජානා කොඩිලා තෝන මුබිකු බයි ලා

දෙවන යුගය

දෙවන යුගයේ බයිලා අර්ථ ඉගන් වුද කිසිම රසවත් බවක් නැති සම්බන්ධතා කිසිවක් නැති නාලයකට හෝ රාගයකට කටට ආ හැම වැඩියක්ම බයිලා වශයෙන් ගායනා කල බව සඳහන්වේ. පහත දැක්වෙන උදාහරණ එයට හිඳසුනකි.

සුද්ද සිංහලේ පැරලිලා හිඳුකුම්බා ගාලේ
දුවලා දුවලා අල්ල ගනිය පොල් අතු වගලේ
විවිටි අම්මා විකුණනවා තුටුවේ හෙරලි
කට්ටියටම එහවා මමත් වදේට පැරලි

දේදවත්තේ ගම කදිමයි
එක උරාට කකුල් හයයි
අපුලේ මෙයි පුති පුලෙයි
යකඩ කියල පපඩම් කයි

මේ යුගයේ බයිලාව මුද්දීමෙන් කවියන්ගේ හා ගත් කතු වර්තනේ මගත් ප්‍රේමානේපනයට පාත්‍රවිය. එ විරිතක් නොව එ කාලයේ ගායනා කල බයිලා නිසා කුප්පති සංස්කෘතියක් බිහිකිරීමටත් විදේශිකයන්ගේ පර සිරිත් විරිත් පුරුදු කිරීමටත් හෙළ බස විකෘති කරමින් හෙළබසට නුසුදුසු වචන ඇතුලත් කොට හෙළ සිරිත් හැසු බවට වියතුන්ගෙන් වෝදනා බොහෝ එල්ලවිය. තවද සංකර හැටුම් තරුණා කරුණාරත්න කොටස කොටට කැපීම්, බිරිදට බාලිත් - තාත්තට සැබී අම්මට මේ වැනි ආමන්තූන බයිලා නිසා පුරුදු වූ බව සමහර අය කියයි.

තුන්වන යුගය - 1940 පසු

මේ යුගයේදී බයිලාවෙන් සමාජ මෙහෙවරක් කල නැති බව විසතූන් පෙන්වා දෙයි. උසස් ගතයේ බයිලා පාසුල් විෂයක් වශයෙන්ද ප්‍රගුණ කල නැති බව පෙන්වා දෙයි. ඒවගේ ඉතා ඉක්මණින් රසවත් ලෙස පෘතිවියය දීමට එය පුන පුනා කීමටත් බයිලාවේ ඇති විශේෂත්වය වියතුන් ප්‍රයෝජන ගත් යුගයක් ලෙස මේ යුගය හැඳින්විය හැක. ආනන්ද රාජකරුණා මහතා විසින් ලියන ලද්දේ සැලකෙන බයිලා උදාහරණ ලෙස බලමු.

"මේදිය අවුල් වුණු කඵ සිංහල සංකරයා
ඇලයට සිය බස දොඩවයි එලොවින් වන්නා
ඇතැම් පවුල් වල උලේවෙයා බොහෝ දෙනෙකි
උතුම් කේස කල්යානව නැති කට ගනිති
හොඳ බයිලා ගීත රසයි ඉතාම මිනිරි
තරක වචන ඇතොත් වෙයි ඉතා අම්මිරි

මේ කාලය තුළදී වාද බයිලා කලාවද කැලිය අත බව පෙනේ. එමෙන් මේ කාලයේ සිටි රාජකරුණේ මාළුල් යන නමින් විරුදාවලිය ලත් බයිලා ගායකයා හා රචකයා ගැන සඳහන් කිරීම වැදගත්. මන්ද යත් ඔහු විසින් රචනා කරන ලද බයිලා වලට මුලට සහ අතට එදිවැටි රකිමින් බයිලා සැකසීමත් විවිධ රාග තාල වලට ප්‍රසිද්ධ වේදිකා තුළ නොසැක් මාතෘකා වලට බයිලා ගැබීමද සඳහන් කල හැක.

මේ යුගයේ සිටි තරුණ බයිලා ගායකයන් නම් සුදුවැල්ලේ මැතිවි, වැලිකඩ සංගීත, මරුපානේ රේබන්, දෙමටගොඩ රිචඩ්, ගල්කිසේස් පොත්සේකා, ජායකීපිය, දේවිවල ඇලුරාඩ්, මෝදර පුරවිත්, සිරිලේ, සෙබස්තියන්, කොට-නේගේ වොලි බැස්ටියන්, අගුලානේ රැඳුම්, මොරටුවේ හැරුණ, කොල්ලුපිටියේ එඩ්, මන්ගම කැරට්, අඟුලානේ හැරුණ, මිල්ටන්, සිම්පොන්, කඩලානේ සෝපේ යන අය හැඳින්විය හැක.

මොවුන් සියළු දෙනාම එදිවැටි රකිමින් සාර්ථක බයිලා ප්‍රබන්ධ කරමින් ගායනා කරන ලද ශිල්පීන්ය. තවද බයිලා ගායකයන් හැපුන්වන විට ඔවුන්ගේ ගම මුලට දමා හැඳින්වීම විශේෂයකි. අදත් මේ සම්ප්‍රදාය වැටී.

උදා:- සිදුත් සතරා තාවය සේකර ගුත්තල
ඒව බලපු මට බැරවේද සුද්ද සිංහල
මොහයම් දඩයමක් කෙරෙන්න ජාති සිරිතට
තණ නම් කන්නේ නැ සිංහය ගියත් වසයට

මොක්දුරු කිලෝගුරු රු සිරි පාන මෙන් දුරු
සිරිදුරු පද සරු ගමිලි ගුණ දහම් සරු

හතරවන යුගය

මේ යුගයේදී බයිලාවට කලාව යන වදන අනුක්‍රමික කරන ලදී. මන්ද යත් මෙයට පෙර යුගවලදී බයිලාව යන්ත්‍රයක් හැරියට පිලිගන්නත් කලාවක් පෙස පිලිගන්නේ නැත. මෙයට මුලිකව කටයුතු කල කෙනෙකු හැරියට ප්‍රැච් බොරැල්ලේ සො දො සිරිවර්ධන මහතා මහා උත්සාහයක් ගත් බව ඉතිහාසයේ සඳහන් වේ. බයිලාව සාමාන්‍ය මධ්‍යම පන්තික රසකම්මයෙන් ප්‍රශංසාවට පමණක් නොපත් වූ මෙය ග්‍රන්ථීය පදනමක් මත කවි සමය ගුරු කොට සැලකු බැවින් උගත්

කවියන්ගේ ප්‍රසංසාවට ලක්වූ බව පෙනේ. මෙකල බයිලා විනිශ්චය සඳහා - සෝමචිරි වන්දසිරි, වන්දරුන්ග මානවසියන, හිතියු මහගීත පෙරේරා, ෂෙල්ටන් අල්විස්, ජයසෝ-න, හියුබන් දියානායක, H.G.S. රත්නවීර වැනි වියතුන් සාහභාගිවීමේ මේ බව පෙනේ.

මේ යුගයේදී බයිලා කලාවේ පෙරලියක් ඇති කරමින් දෙදෙනාග, තුන්දෙනාට, සිව්දෙනාග අරමනා ආදී වශයෙන් බයිලා ප්‍රබන්ධ කොට වේදිකාවල ගායනා කරනු ලැබීය. මේ ප්‍රබන්ධයන්ට සො දො සිරිවර්ධනගෙන් ගිම්මන්ගේ විශේෂ තැනකි. තවද පැලියගොඩ කරුණාදාස ගල්කිසේස් මිල්ටන් සිල්වා, කිරිබත්ගොඩ සුමින්, වර්තමානයට කැපී පෙනේ.

දෙකොන බයිලා

දෙකොන බයිලා යනු වැඩියේ මුලට අතට එදිවැටි රකිමින් අර්ථයට හානි නොවන සේ අර්ථය උද්දීපනය වන ලෙස ගායනා කරන බයිලාය.

උදා:-
සම්මා සම්මුදු රජුන්ගේ පා සුභ වැදලා
නම්මා සීන බයිලා ගයම් අදපද බැදලා
අම්මා කියන ඒ උත්තම සුමිතිරි බසට
සම්මා සම්මුදුන් පවා ගුරු කළේ යසට

සොදුරු ගමක පැල්පතකට දෙකල එදිය
අදුරු ගහන පුත් සද මබ මේ පුර තදිය

තුන්දෙනා බයිලා

රුදුරු දුක් දරන් කරන සේ තුරන්
සතුරු රැල මරන් සනු මැන සිතට දිරි අරන්

ලෙකර පැදී අසා ඉයි බැඳ යනගුණය ගසා
හැකර කම නිසා දොඩවති ගල් පැලෙන මුසා

තුන්දෙනා බලලා යනු වැඩියේ මුලට මැදට අතට එදිවැටිත් අලංකාර කරමින් අර්ථයට හානි නොවන සේ ගායනා කරන ලද බයිලායි.

සිව්දෙනා බයිලා

බයිලාවක සතර දෙනාට එදිවැටිත් අලංකාර කරමින් අර්ථයට කිසිම හානියක් නොවන පරිදි පද බැඳ ඇත්තම් එම බයිලාව සිව්දෙනා යනුගෙන් හැඳින්වේ. එකසේ වෙනත් විවන හරියට ඇසැව විදියට ගායනා කලයුතුය.

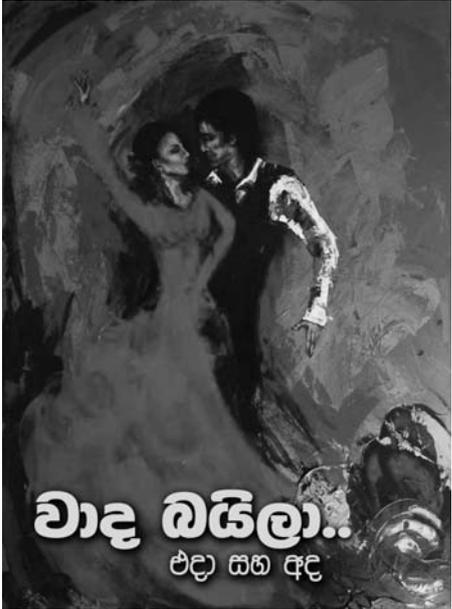
සුව වලදන - ඇත්දෙස්දන - බලලන වන
නව හිපදන - දෑ හැඩවන - රටට ගීත මත

පැනකල දුන් - මීරි ඇතින් - දුකොට අදහස්
බැහැකොට දුන් -පඩි උපදෙස් -සලකුණ හිඳහස

බලා විනි විද සැදුස් ගලා එන සද
බලා තුනි පුද කළේ කැරකිලා කව දද

අටදෙනා බයිලා -

මෙම බයිලාවල වාදනය වෙනසක් නැති නො-වුනද ගයනා කිරීමේදී හා ප්‍රබන්ධ කිරීමේදී වෙනසක් ඇති බව පෙනේ. විවිධ ශෛලියෙන් ගයනා කරනත් එක් අකුරකින් පමණක් වූ එදිවැටි අටදි-න් පරපුරිණ වූ අර්ථයට කිසියම් හානියක් නොවන සේ ගායනා බයිලාව අටදෙනා යනුවෙන්

වාද බයිලා..

එදා සහ අද

හැඳින්වයි.

විදුසුරු - විසිතුරු - පියතුරු හැරු දුරු
මේත්පිරු - ගුණපිරු - මොකදුරු අති ගරු

පයිදන - තෙපලන - රසගුණා යුතු බිරු
නොබදුන - ගරුනා බොහෝදන පිරු හෙරු

උරු බොමින් ජරා - සහිතසුරා බොරුව පුරා
බුරා පනින හොරා - තුනකටඉරා දුමේ මො
බමල් සුන්වූ වෙලේ - බයිලා පොළේ
මොලේ හැටිට කැළේ පැනලා වළේ අදත්
සැලේ වැටිලා මෙල්

තවද බයිලා ගායනය සඳහා වැදගත් රචනා, බොන්පෝට මර්කස ගිටාරු, මැඩිලියා, වැනි වාදය භාණ්ඩ කොටු ගැනේ. මෙයට අයුරුම අයුරුම උගත 18 ක් දක් මෙයට ආවේනික හැටුම් 18කුත් තිබූ බවට සාක්ෂි තිබේ.

බයිලා රාග ලෙස

කවිරිඤ්ඤා, ජාමා, බත්තේ බත්තේ, නිරාණි, පණ, දුවෝනා, මහිලා, අහස්සියඤ්ඤා, ජොසලින්, රෝසා, කොරන් ජනිත, ජමිනේ රෝසොන්නා, මිඤ්ඤාමයි, බෙහරු, කුමුරි යනුවෙන් හැඳින්වා දිය හැකිය.

මෙවැනි රසවත් අර්ථවත් බොහෝ දෙනා කැමති බයිලා කලාව අද වන විට පර්නානියට ලක්වෙමින් පවතින බව පෙනේ. කෙසේ වෙතත් අප කල යුත්තේ මෙම බයිලා කලාව තවදුරටත් රැක ගැනීමටත් මේවා අපේ තරුණ පරපුරට පුරුදු පුහුණු කිරීමත් රසවිඳින්නට සැලැස්වීමත් අපට හැකි අයුරින් කලයුතු බව මට සිතේ. තවත් වැඩි විස්තර සහිතව ලිවී සිටියත් ඉදිරියේදී මඔබ ඉදිරිපත් කිරීමට බලාපොරොත්තු වෙමි.

තවද මෙම කුඩා දෙසුම ඇසූ සියළු දෙනාටත් ස්කට් සංවිධානයට.. ඉහත බයිලා ටික ගායනා කිරීමට මට ඉතා අලංකාර ලෙස සංගීතය සැපයූ නාලක වීරපුරුන්, රෝනිත ඇතළු සියළුම සංගීත ශිල්පීන්ටත්, ශබ්ද පරිපාලනය කල බන්දු දියානායක කොන්පල් තුමාටත් උපා උපයුසා මහතාටත් රෝනණා කරුණාරත්න සොයුරන්ට ශාමාන් ජයසීයන නාට්‍ය වේදිකාවට ලක්මිතිරි ඉබන් විදුලියෙන් මේ ගැන ඇතුළු මහින්ද දියානායක විදුල්ගමන්ටත් ස්තූතිවන්ත වෙමි.

සන්නස online
www.sannasa.net Or www.sannasa.com